

REFERAT Følgegruppen for Forebyggelse d. 06-06-2023

Mødedato Tirsdag d. 06. juni 2023 kl. 13:00

Mødested Kokholm, Kolding - Mødelokale 5

Indholdsfortegnelse

Velkomst og seneste status fra SSS og SSU.....	3
Godkendelse af Forløbsprogram for borgere med lænderygbesvær.....	4
Temadrøftelse ift. det videre arbejde med samarbejdsaftalerne for børn og unge i mistrivsel.....	6
Godkendelse af procesplan for revidering af Forløbsprogram for mennesker med hjertesygdom.....	7
Indsatser til indfrielse af de politiske mål i Sundhedsaftalen 2024-27.....	9
Godkendelse af kommissorie for arbejdsgruppe vedr. revidering af aftaler om sårbare gravide.....	11
Slutstatus på Sundhedsaftalen 2019-2023.....	12
Eventuelt.....	14

Punkt 1: Velkomst og seneste status fra SSS og SSU

Mathilde orienterer om seneste nyt fra strategiseminaret i Strategisk Sundhedsstyrelse. Vedlagt som bilag er den status, som er givet fra Følgegruppen for Forebyggelse til SSS.

Indstilling

Det indstilles, at Følgegruppen for Forebyggelse:

- Tager orienteringen til efterretning

Beslutning

Mødet i følgegruppen blev aflyst. Enkelte punkter påkrævede opmærksomhed, og blev behandlet pr. mail. De indkomne svar er fremstillet nedenfor.

Bilag

Status Følgegruppen for Forebyggelse Maj 2023

Punkt 2: Godkendelse af Forløbsprogram for borgere med lænderygbesvær

Det tværsektorielle forløbsprogram for borgere med lænderygbesvær har været sendt i høring. Arbejdsgruppen for nye rammer for kronisk sygdom har siden mødet i følgegruppen for forebyggelse d.19. april indarbejdet høringssvarene samt skrevet svar til de indkomne høringssvar. Forløbsprogrammet er nu klar til endelig godkendelse i følgegruppen.

Det tværsektorielle forløbsprogram for borgere med lænderygbesvær har været sendt i høring i perioden fra d.1. februar til d. 27. marts. I alt er der indkommet 19 høringssvar, hvoraf flere af dem har været lange og omhandlet flere forskellige elementer i høringssudkastet. Det vidner om, at området har stor bevågenhed, men også forskelligt rettede perspektiver.

Høringssvarene kan ses på regionens hjemmeside: [Høringssvar til tværsektorielt forløbsprogram for borgere med lænderygbesvær](#):

I høringssvarene er der flere temaer, som går igen, eksempler herpå er:

- Ønske om at evidensen omkring forebyggelse, sygdomsmestring, støttet egenhåndtering og fysisk aktivitet uddybes.
- Uddybende beskrivelse af hvorfor ULRUS ikke er en del af det nye forløbsprogram.
- Ønske om at få uddybet forklaringerne omkring alvorlig patologi, almindelig behandling samt prognose ift. tidsperspektivet.
- Ønske om at få afdækket om forløbsprogrammet forventes at give anledning til en væsentlig stigning i henvisninger til afklarende samtaler i kommunen (Sundhedslovens §119).

På mødet i følgegruppen d.19. april var der enighed om følgende, hvilket arbejdsgruppen har indarbejdet i besvarelsen af de afgivne høringssvar:

- Forløbsprogrammer handler primært om koordinering og sammenhæng i patientforløb, hvorfor forløbsprogrammet for borgere med lænderygbesvær ikke kan anses som en faglig klinisk retningslinje.
- Paragraf 86 (der lovmæssigt målretter sig ældre borgere) skal ikke indgå i forløbsprogrammet, men fokus skal (fortsat) være på §119.
- Modellen for opgaveoverdragelse skal ikke anvendes, da opgaven vedr. §119 altid har ligget i kommunerne. Bymrningen for en stigning af antal henvisninger vedr. borgere med lænderygbesvær skal dog tages alvorligt. Et større pres på kommunerne kan ikke undgås, men det skal understreges, at det ikke er en forpligtelse at oprette nye tilbud, og at et forskelligt serviceniveau i kommunerne må accepteres.

Formandskabet for arbejdsgruppen for nye rammer for kronisk syge, Anne-Mette Dalgaard, afdelingschef, Sundhed & Sammenhæng, Vejen Kommune og Jakob Blaabjerg Espesen, cheflæge, Rygcenter Syddanmark præsenterer på mødet eksempler på høringssvarene og hvordan der er arbejdet med disse. Der er i bilag vedlagt eksempler på høringssvar og arbejdsgruppens håndtering af høringssvar fra Danske Regioner, Sundhedsstyrelsen, Fælleskommunalt Sundhedssekretariat på vegne af de 22 syddanske kommuner og Dansk Rygkirurgisk Selskab samt Gigtforeningen. Derudover er der vedlagt en oversigt over aktørernes positive tilbagemeldinger til forløbsprogrammet. Yderligere høringssvar kan ses på linket ovenfor.

Den videre proces for godkendelse af forløbsprogrammet:

- Efter godkendelse i Følgegruppen laves der endeligt layout på forløbsprogrammet
- Udarbejdelse af forord ved formandskabet i Sundhedssamarbejdsudvalget
- Godkendelse i Strategisk Sundhedsstyregruppe d. 20. september
- Godkendelse ved formandskabet i Sundhedssamarbejdsudvalget
- Godkendelse i de enkelte kommuner
- Kick off arrangement, primo 2024

Indstilling

Det indstilles, at Følgegruppen for Forebyggelse:

- anbefaler godkendelse af den endelige udgave af det tværsektorielle forløbsprogram for borgere med lænderygbesvær til Strategisk Sundhedsstyregruppe.

Beslutning

Følgegruppen anerkender den store indsats, der ligger bag udarbejdelse af forløbsprogrammet, herunder tilretning på baggrund af de indkomne høringssvar.

Følgegruppen fremhæver, at forløbsprogrammet, efter den beskrevne godkendelsesproces, skal sendes til de fagligt strategiske niveauer i sundhedsklyngerne, med henblik på at drøfte implementeringsprocessen. Derudover er der opmærksomhed på involvering af de lokale KLU'er, med henblik på deres rolle i forløbsprogrammet.

Følgegruppen sender hermed forløbsprogrammet til godkendelse i SSS d. 20/9, med forventning om efterfølgende formandsgodkendelse i SSU. Herefter sendes forløbsprogrammet til fagligt strategiske niveauer og til godkendelse i de enkelte kommuner.

Bilag

Behandling af høringssvar 2_Dansk Rygkirurgisk Selskab

Behandling af høringssvar 3_Gigtforeningen

Behandling af høringssvar 11_Sundhedsstyrelsen

Behandling af høringssvar 15_Fælleskommunalt

Behandling af høringssvar 19_Danske Regioner

Oversigt over positive bemærkninger på høringsudkast_rygforløbsprogram

UDKAST Tværsektorielt forløbsprogram for borgere med lænderygbesvær

Punkt 3: Temadrøftelse ift. det videre arbejde med samarbejdsaftalerne for børn og unge i mistrivsel

Børn og unges trivsel er et aktuelt tema på alle niveauer i det tværsektorielle sundhedssamarbejde.

Sundhedssamarbejdsudvalget (SSU) besluttede på mødet den 8. december 2022, at børne- og ungeområdet skal være et særligt indsatsområde, herunder at der skal ske en re-implementering af den [Tværsektorielle aftale på børne- og ungeområdet i Region Syddanmark samt de tre forløbsprogrammer \(ADHD, angst/depression og spiseforstyrrelser\)](#). Desuden har alle sundhedsklyngerne – både på politisk og på fagligt strategisk niveau – drøftet temaet. Temaet er også et indsatsområde i den kommende Sundhedsaftale, der er i høring fra 9. maj til 9. august 2023.

På baggrund af Sundhedssamarbejdsudvalgets drøftelse af børn og unges mentale mistrivsel, er der udarbejdet en oversigt over indsatser og handlinger, der lægges frem til drøftelse i sundhedsklyngerne. Derudover er der mulighed for, at der lokalt kan prioriteres konkrete indsatser i re-implementeringsplanen, såfremt det giver mening.

Sundhedsklyngerne har fået tilsendt vedhæftede dokument ”Re-implementering af Tværsektoriel aftale på børne- og ungeområdet i Region Syddanmark samt forløbsprogrammerne (ADHD, spiseforstyrrelser og angst/depression)”.

Implement har udarbejdet en evaluering af udvalgte dele af samarbejdsaftalen på børn- og ungeområdet, se vedhæftede bilag. Alice Skaarup Jepsen vil på mødet præsentere hovedresultaterne og med afsæt heri komme nærmere ind på det fremadrettede arbejde med re-implementeringen.

Punktet faciliteres af sekretariatet.

Indstilling

Det indstilles, at Følgegruppen for Forebyggelse:

- Tager evalueringen til efterretning
- Drøfter særlige opmærksomhedspunkter i det kommende arbejde i klyngerne

Beslutning

Udsættes til følgegruppemødet d. 31/8 2023

Bilag

Re-implementering af Tværsektoriel aftale_1.marts_2023.docx

Evaluering af B&U samarbejdsaftalen endelig.pdf

Punkt 4: Godkendelse af procesplan for revidering af Forløbsprogram for mennesker med hjertesygdom

I 2021 besluttede Følgegruppen for Forebyggelse, at udvalgte dele af forløbsprogrammet for mennesker med hjertesygdom skulle revideres på grund af udfordringer under implementeringen af programmet. DAK besluttede efterfølgende, at der i regi af Følgegruppen for Forebyggelse skulle nedsættes to arbejdsgrupper på hjerteområdet:

- Arbejdsgruppe til kvalitetssikring og HjerteSyd
- Arbejdsgruppe til revidering af forløbsprogram for mennesker med hjertesygdom.

I november 2021 orienterede formandskabet for arbejdsgruppen for nye rammer for kronisk sygdom, hvor forløbsprogrammerne er forankret, at arbejdsgruppen grundet ressourcemangel ikke havde mulighed for at igangsætte arbejdet med revidering af forløbsprogrammet for mennesker med hjertesygdom. Det blev derfor besluttet af Følgegruppen for Forebyggelse at revideringsgruppens arbejde skulle sættes på pause.

Følgegruppen for Forebyggelse drøftede på møde den 4. oktober 2022, hvornår og hvordan revideringen skulle igangsættes samt fordele og ulemper ved forskellige spor i [Model for revidering af fælles tværsektorielle aftaler](#). Der er nationale retningslinjer og kvalitetspakker på vej, men da tidsperspektivet var/er uvis, anbefalede følgegruppen, at lave en faktuel revidering af forløbsprogrammet (spor 1) med det samme. Den større revidering skulle vente til de nationale udmeldinger er fremme.

Følgegruppen godkendte i februar 2023 de små justeringer af forløbsprogrammet samt drøftede tidsperspektivet for en større revidering. Sekretariatet præsenterer nu et forslag til en procesplan for arbejdet med revidering af forløbsprogrammet for mennesker med hjertesygdom.

Procesplan:

Arbejdet placeres i spor 2 i [Model for revidering af fælles tværsektorielle aftaler](#). Derfor drives den fra følgegruppens sekretariat med arbejdsgruppen for kvalitetsudvikling på hjerteområdet som faglig sparringspartner.

Selve forløbsprogrammet revideres i sin nuværende form ud fra nedenstående leverancer. Derudover er den sidste leverance at udarbejde produkter, der kan anvendes som korte informationsark til hver sektor. Det kan fx være en pixi-udgave, flowcharts med tydelig beskrivelse af ansvarsfordelingen eller lignende.

Arbejdet påbegyndes 2. halvår af 2023 med de indledende drøftelser omkring leverance 1 og 2. Primo 2024 forventes de nationale kvalitetspakker vedr. hjerteområdet at komme, og arbejdet med leverance 3, 4 og 5 kan derefter påbegyndes.

Følgegruppen orienteres løbende om arbejdet, men med en opmærksomhed på, at der ultimo 2023 skal drøftes, hvor opgaven skal forankres, og om hvorvidt det ændrer noget ved procesplanen og tovholdere.

Leverancer

- *Leverance 1:* Identificere uenigheder i forhold til hvilken praksis der udøves i hver sundhedsklynge.
- *Leverance 2:* Identificere de afsnit / dele af forløbsprogrammet, hvor en ændring er nødvendig ift. praksis i sektor. Der skal være en opmærksomhed på, at det er knaster i det eksisterende, der skal håndteres, og om der er nogle bestemte behov for at forløbsprogrammet kan lykkes i praksis.
- *Leverance 3:* Identificere evidens på området for de afsnit, hvor der er uenighed (eller forskellig praksis). Områderne løftes eventuelt til følgegruppen eller Strategisk sundhedsstyregruppe i forhold til hvordan uenighederne håndteres.
- *Leverance 4:* Kvalitetsstandarderne skal indarbejdes i forløbsprogrammet. Ligeledes bør man forholde sig til hvilken betydning det har, at Sundhedsstyrelsen ikke længere opdaterer de nationale kliniske retningslinjer, og hvilke konsekvenser, det får for arbejdet. Derudover skal arbejdsmarkedsområdet også tænkes ind i forløbsprogrammet. Konsekvenser for økonomi og arbejdsdeling i forhold til de nye kvalitetsstandarder skal præciseres.
- *Leverance 5:* Opsummering af forløbsprogrammet i korte informationsark, pixi-udgaver, flowcharts eller lignende.

Indstilling

Det indstilles, at Følgegruppen for Forebyggelse:

- Godkender procesplanen for det kommende arbejde med revidering af forløbsprogrammet for mennesker med hjertesygdom.
- Drøfter om og hvordan sundhedsklyngerne involveres

Beslutning

Udsættes til følgegruppemødet d. 31/8 2023

Bilag

Notat - opmærksomhedspunkter vedr. revidering af Forløbsprogram for mennesker med hjertesygdom

Punkt 5: Indsatser til indfrielse af de politiske mål i Sundhedsaftalen 2024-27

Den politiske del af Sundhedsaftalen 2024-27 er i høring fra d. 9/5 – 9/9 2023. I mellemtiden igangsættes arbejdet med at udarbejde det administrative tillæg, der ikke sendes i høring.

I det administrative tillæg skal der indgå forslag om indsatser, der skal bidrage til at indfri de politiske målsætninger. Koordinationsgruppen efterspørger følgegruppernes bidrag til dette arbejde, da der ligger overblik over igangværende indsatser og tendenser her, der kan pege i retning af kommende indsatser på de forskellige områder.

Høringsversionen er vedlagt som bilag, hvori både de politiske visioner og målsætninger kan ses.

I forhold til målsætningerne for børn og unges mentale trivsel, er det allerede besluttet at arbejde videre med de tværsektorielle aftaler på områder samt partnerskabsprojektet ABC for mental sundhed. Der efterspørges derfor ikke indsatser til disse målsætninger.

Følgegruppen for forebyggelse anmodes specifikt om at drøfte indsatser under følgende målsætninger:

- **Målsætninger for visionen; Vi samarbejder om flere sunde leveår via sundhedsfremme og forebyggelse i Sundhedsaftalen 2024-2027**

Målsætning	Opfølgning
Vi vil samarbejde om, at flere Syddanske borgere bliver fysisk aktive, og at færre har svær overvægt.	Vi måler på, om andelen af syddanske borgere der er fysisk aktive, øges.
Vi vil samarbejde om at nebringe andelen af borgere, der har et højt forbrug af alkohol.	Vi måler på, om andelen af borgere, der drikker mere end 10 genstande om ugen, bliver mindre.
Vi vil samarbejde om at nedbringe Syddanske borgeres brug af tobaks- og nikotinprodukter.	Vi måler på, om andelen af borgere, der ryger dagligt bliver mindre. Vi måler på, om andelen af borgere, der bruger øvrige tobaks- og nikotinprodukter, bliver mindre.

Punktet faciliteres af sekretariatet.

Indstilling

Det indstilles, at Følgegruppen for forebyggelse:

- Drøfter hvilke indsatser, der kan bidrage til at indfri de politiske målsætninger på områderne vedr.
 - Overvægt, Alkohol og Tobaks- og nikotinprodukter
- Drøfter behovet for at sende en henvendelse til sundhedsklyngerne om deres input til følgegruppens målsætninger
- Beslutter hvilke forslag, der skal sendes videre til SSS

Beslutning

Følgegruppen for forebyggelse er blevet bedt om at give input til hvilke indsatser, der kan bidrage til at indfri de politiske målsætninger i den kommende Sundhedsaftale på områderne vedr.

Overvægt: Fokus på implementering af samarbejdsaftalen med børn, unge og gravide med overvægt. Det opleves dog svært at konkretisere indsatserne når indholdet i kvalitetspakkerne ikke kendes og da evidensen på overvægt er svag. Derudover er fokus på sammenhæng mellem forskellige indsatser og initiativer på børne- og ungeområdet essentiel. Det nævnes desuden at arbejdet skal hænge sammen med de øvrige initiativer på børn- og ungeområdet.

Alkohol: VBA lignende metoder til opsporing af borgere med alkoholoverforbrug, hvor fokus er på opsporing og henvisning til kommunal sundhedsfremmende indsatser. Derudover bør der være fokus på hensigtsmæssig håndtering af forældre med alkoholoverforbrug. Punktet bør således også ses i sammenhæng med de indsatser, der er på børne- og ungeområdet, og ikke udelukkende på voksenområdet.

Tobaks- og nikotinprodukter: Følgegruppen for forebyggelse foreslår, at der fremadrettet fokuseres på tobaks- og nikotinafhængighed blandt unge, da der ses en uhensigtsmæssig udvikling på dette område i øjeblikket. Der opleves ikke tilstrækkelig effekt af oplysning/kampagner og stop-tilbud, hvorfor andre metoder, f.eks. nudging, bør anvendes. Såfremt VBA fremadrettet anvendes, bør der i højere grad forventningsafstemmes med patienterne, så ressourcerne i kommunen efterfølgende anvendes bedst på dem, der reelt er klar til et forløb.

Der er stillet spørgsmål til om det er muligt at investere på tværs af sektorerne og om det er muligt at anvende nogen af klyngemidlerne til tværgående projekter.

Derudover anbefaler Følgegruppen at man sikrer anvendelse af eksisterende grupper, fremfor at nedsætte nye arbejdsgrupper, der (måske) ikke har kendskab til hinanden, hvorved der risikeres stort unødvendigt overlap mellem arbejdsgruppernes arbejde.

Sundhedsklyngerne har ligeledes fået muligheden for at give input til kommende indsatser. Ovenstående samt eventuelt modtagne input videreformidles til koordinationsgruppen og behandles på møde i SSS den 20. september.

Bilag

Høringsversion Sundhedsaftalen 2024-2027 maj 2023.pdf

Punkt 6: Godkendelse af kommissorie for arbejdsgruppe vedr. revidering af aftaler om sårbare gravide

På møde i følgegruppen den 19. april blev alle opgaverne gennemgået, heriblandt de to aftaler om sårbare gravide ([Aftale om sårbare gravide](#) og [Samarbejdsaftale omkring gravide og børn tilknyttet Familieambulatoriet Plus i Region Syddanmark](#)). Fødeplansudvalget har ligeledes drøftet aftalerne, og anbefalede følgegruppen, at de kunne samskrives. Derfor forelægges følgegruppen nu en kommissorie for revidering og samskrivningen af de to aftaler, se detaljerne i vedhæftede bilag.

Indstilling

Det indstilles, at Følgegruppen for Forebyggelse:

- Godkender kommissoriet for revideringen af de to samarbejdsaftaler

Beslutning

Udsættes til følgegruppemødet d. 31/8 2023

Bilag

Kommissorium - Revidering og sammenskrivning af to samarbejdsaftaler.docx

Punkt 7: Slutstatus på Sundhedsaftalen 2019-2023

I forbindelse med at perioden for sundhedsaftalen nærmer sig sin afslutning, skal der udarbejdes en slutstatus til Sundhedsstyrelsen, hvorfor der er et stort behov for følgegruppernes input. I den forbindelse har Koordinationsgruppen d. 1/6 bedt os om at give en tilbagemelding og input til følgende:

- Slutstatus på indsatser til indfrielse af målsætningerne i Sundhedsaftalen. Herunder særligt de nye indsatser, som er igangsat i sundhedsaftalen 2019-2023. Her kan der tages udgangspunkt i opgaveporteføljen som vedlagt.
- Hvilke nye samarbejdsaftaler er udarbejdet i perioden 2019-2023?
 - Tværsektoriel samarbejdsaftale på børne- og ungeområdet (2019)
 - Rameaftale om infektionshygiejnisk rådgivning (2022)
 - Samarbejdsaftale om børn, unge og gravide med overvægt (2023)
 - Ammepolitikken (forventes godkendt ultimo 2023)
- Hvilke nye forløbsprogrammer er udarbejdet i perioden 2019-2023?
 - Forløbsprogram for mennesker med depression (2020)
 - Forløbsprogram for mennesker med hjertesygdom (revideret 2022)
 - Forløbsprogram for mennesker med lænderygsbesvær (forventes 2023)
- **Erfaringer fra sundhedsaftalesamarbejdet. Herunder:**
 - **Hvad har fungeret godt?**
 - **Hvad har fungeret mindre godt?**
 - **Hvilke barrierer for sundhedsaftalesamarbejdet har der været?**

Vedhæftet til orientering er midtvejsstatus, som tidligere er blevet sendt til Sundhedsstyrelsen (*forventes ikke læst til sagens behandling*).

Indstilling

Det indstilles, at Følgegruppen for Forebyggelse:

- Drøfter erfaringer fra Sundhedsaftalen 2019-2023

Beslutning

Hvad har fungeret godt?

- At følgegrupperne har fået mulighed for at give konkrete forslag til indsatser og at følgegrupperne har kunnet svare på konkrete spørgsmål, f.eks. på henvendelser fra faglige fora eller fagligt strategiske niveauer.
- Der er mange gode indsatser i gang og det opleves, at der er meget, der kan bygges videre på.
- Følgegruppen opfordrer til, at der arbejdes videre med nuværende indsatser, og at fokus er på implementering af dem, og at man holder igen med at sætte en masse nye i gang.

Hvad har fungeret mindre godt?

- Flere synes at sundhedsaftalen har været for ambitiøs og at der har været urealistiske målsætninger. Nogle opgaveporteføljer har været for omfattende
- Anvendelse af kompetencegrupperne har ikke fungeret optimalt
- Den omfattende organisering har til tider vanskeliggjort overblikket over retning, og hvem der trækker af på aftaler
- Derudover opleves det fra kommunal side som en udfordring, at Sundhedsaftalen ikke opfanger og håndterer udviklingen i opgaveløsningen i det nære sammenhængende sundhedsvæsen, herunder opgaveglidning, skalering og afledte konsekvenser af nye tiltag.

Hvilke barrierer for sundhedsaftalesamarbejdet har der været?

- Det har været en udfordring, at klyngeorganiseringen har skullet implementeres samtidig med at man skulle drifte Sundhedsaftalen. Det har medført usikkerhed ift. ansvarsfordelingen mellem klyngerne og det centrale niveau.
- Covid19
- Den administrative organisering har været for bureaukratisk, hvilket forlænger processerne.

Derudover er der fra følgegruppen opmærksomhed på, at de fremadrettede besparelser på administration kan blive en udfordring.

Følgegruppen opfordrer til større brugerinddragelse fremadrettet, med henblik på at begrænse mængden af administrative opgaver.

Bilag

Opgaveportefølje Forebyggelse juni 2023.pdf

Midtvejsstatus Sundhedsaftalen 2019-2023.pdf

Punkt 8: Eventuell